

Onderhandelingsfiche mandaat leraar-specialist

In de nieuwsbrief van 13 juni 2023 kondigden we de nieuwe maatregel 'mandaat leraar-specialist' aan. Ook in Basis of via onze sociale media, lazen jullie onze mening daarover. We vatten het nog eens kort samen:

Standpunt van het COV over de maatregel 'mandaat leraar-specialist':

- Het COV is principieel van mening dat de werkomstandigheden zo georganiseerd moeten worden dat elke leraar expert kan zijn vanuit de professionaliteit van het beroep. Dit vereist een degelijke en uitgewerkte visie op professionalisering voor het onderwijsveld mét bijhorende middelen.
- Het invoeren van het mandaat van leraar-specialist heeft de ruime doelstelling om opgebouwde of op te bouwen specialisatie ten dienste van het team te stellen in ruil voor een loonsverhoging. Voor het COV is het essentieel dat het mandaat gekoppeld is aan professionalisering. Er wordt nu ook een eerste stap gezet in de verhoging van de navormingsmiddelen en dat is volkomen terecht.
- Wie een mandaat van leraar-specialist krijgt moet de gevraagde expertise aantonen of een opleiding volgen om deze expertise te verwerven. De expertise moet ook ingezet worden in het voordeel van heel het team.
- Voor het COV mag het toekennen van het mandaat niet leiden tot bijkomende werkdruk voor het team, aangezien er geen bijkomende lestijden worden gegeven aan de school. Voorafgaand moet daarom onderhandeld worden over de vraag of de school het mandaat zal invoeren. De impact op het personeelsteam is hierbij een belangrijk element in de overweging.

Te onderhandelen

Vooraleer het mandaat van leraar-specialist kan toegekend worden in jouw school moet er eerst over onderhandeld worden. Met deze fiche willen we jou ondersteunen bij de onderhandelingen met het schoolbestuur voor het kan toegepast worden in je school.

- In het eerste deel lezen jullie het beslist beleid: de doelstelling, de wettelijke voorwaarden en modaliteiten van het mandaat leraar-specialist.
- In het tweede deel stellen we vragen en geven we daarbij argumenten of voorbeelden waarmee jij de onderhandelingen in het lokaal comité kan voorbereiden.

Deel 1 – Wat is er beslist?

Doelstelling maatregel

De doelstelling van deze maatregel is om het schoolbestuur de mogelijkheid te geven om de vlakke loopbaan van de leraar te doorbreken via de toewijzing van het mandaat van leraar-specialist. Ook wil men de uitstroom uit het beroep tegengaan en de job van leraar herwaarderen. Een ervaren leerkracht die leraar-specialist wordt, krijgt gedurende een mandaatperiode de ruimte om een bepaalde specialiteit gericht in te zetten of verder te ontwikkelen. Daarvoor krijgt deze leraar een bijkomend salaris.

Als deze maatregel wordt goedgekeurd door het Vlaams Parlement wordt hij opgenomen in het decreet rechtspositie van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs.

Voorwaarden en modaliteiten van de maatregel ‘mandaat leraar-specialist’

Organisatorische voorwaarden:

- Enkel voor scholen van gewoon of buitengewoon basis- of secundair onderwijs
- Het aantal lestijden waarvoor een mandaat kan toegekend worden bedraagt maximum 5% van de lesomkadering bestaande uit:
 - Gewoon basisonderwijs
 - Lestijden volgens de schalen
 - SES-lestijden
 - Additionele lestijden volgens de schalen
 - Aanvullende lestijden godsdienst en NCZ, anderstalige en gewezen anderstalige nieuwkomers, aanvangsbegeleiding, kerntaak en samen school maken
 - Instaplestijden kleuteronderwijs
 - Bijkomende lestijden vrijwillige fusie
 - Capaciteitslestijden
 - Buitengewoon onderwijs
 - Lestijden volgens de schalen
 - Aanvullende lestijden godsdienst en NCZ, permanent onderwijs aan huis, GOK, integratie anderstaligen in de rand, aanvangsbegeleiding, kerntaak en samen school maken
 - Bijkomende lestijden vrijwillige fusie
- De omvang van het mandaat dat aan een leraar toegekend wordt, moet minstens 1/3^e van een voltijdse betrekking bedragen (uitgezonderd voor kleine school waarbij 5% minder is dan 1/3e). De leraar-specialist kan bijvoorbeeld voor 10/24 het mandaat krijgen. Hij krijgt hiervoor geen bijkomende lestijden, hij neemt dit op binnen zijn opdracht van leraar.
- Via onderhandeling in het lokaal comité moeten de criteria voor toekenning en de specifieke opdrachten voor het mandaat vastgelegd worden
- Het is een mandaat voor 3 schooljaren dat verlengbaar is
- Tussentijds kan er een einde aan het mandaat komen door:
 - Definitieve evaluatie ‘onvoldoende’ mandaathouder
 - Betrekking niet meer subsidieerbaar
 - Bij het bereiken van de leeftijds grens
 - Als niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 19 DRP .

- Bij de definitieve pensionering
- Bij het einde van de verlenging van de aanstelling na pensioenleeftijd
- Op 1 september door vrijwillig afzien van het mandaat

Personele voorwaarden en modaliteiten:

- Het personeelslid oefent een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel uit:
 - Kleuteronderwijzer – ASV
 - Onderwijzer – ASV
 - Leermeester – ASV
- Het personeelslid heeft minstens tien jaar dienstanciënniteit verworven in het ambt waarin hij of zij het mandaat krijgt (kleuteronderwijzer (ASV), onderwijzer (ASV) of leermeester (ASV))
- Het personeelslid bezit aantoonbare expertise in functie van de specifieke taak of taken die hij of zij toegewezen krijgt of zal deze expertise verwerven
- Het personeelslid heeft in het ambt van het mandaat (kleuteronderwijzer (ASV), onderwijzer (ASV) of leermeester (ASV)) als laatste evaluatie geen definitieve evaluatie met eindconclusie “onvoldoende” verkregen
- Het personeelslid heeft recht op een niet-verworven salarisschaal voor de opdracht waarvoor het personeelslid met het mandaat van leraar-specialist is belast

Deel 2 – Te onderhandelen in het lokaal comité

Zijn het extra lestijden?

- Nee, het zijn geen extra lestijden om taken uit te voeren, wel een vergoeding voor de bijkomende professionaliseringsinspanningen. Vergelijk: een zorgcoördinator heeft uren waarin de opdracht zorg wordt gerealiseerd. Het kan daarom enkel aan kleuteronderwijzers (ASV), onderwijzers (ASV) of leermeesters (ASV) worden toegekend.
- Er kan echter wel extra werktijd voorzien worden bijvoorbeeld via BPT.

Willen we in onze school het mandaat van leraar-specialist toekennen?

Wat moet je weten?

- Het is een mogelijkheid, geen verplichting.
- Het kan enkel aan kleuteronderwijzers (ASV), onderwijzers (ASV) of leermeesters (ASV) met 10 jaar dienst.

Argumenten pro

- We willen bijkomende expertise versterken in het team. Dit vraagt bijvoorbeeld extra inspanningen over de klasgroepen heen en daarom belonen we dat met een vergoeding.
- Er zijn specifieke taken in de school waarvoor professionalisering vereist is. Het is een extra inspanning die beloond wordt.
- We hebben nood aan een bepaalde, nieuwe expertise in ons team. Collega's moeten die zich bijkomend eigen maken. Die nieuwe inspanning belonen we.
- ...

Argumenten contra:

- In de school zijn er geen personeelsleden die in aanmerking komen voor het mandaat.
- We willen geen verschil in verloning tussen personeelsleden in het team binnenbrengen.
- We hebben al afspraken in het team om ieders 'specialisatie' versterkend in te zetten. Dit is evenwichtig verdeeld. We willen hieraan geen vergoeding koppelen.
- ...

Welke doelstelling(en) willen we bereiken?

Het is belangrijk om goed af te spreken waarvoor we willen dat die collega zich gedurende een bepaalde periode inzet. Waarvoor is er in het team nood aan bijkomende expertise of specialisatie? Een bepaald leergebied, een methode of didactiek, specifieke opdrachten, ...?

Voorbeelden

- Versterking van de taaldidactiek
- Versterking van pedagogische kennis over 'omgaan met conflicten'
- Professionalisering van leerlingenevaluatie
-

Voor hoeveel lestijden kan het mandaat toegekend worden?

- Het bedraagt maximaal 5% van het lestijdenpakket. Het is aan het schoolbestuur om het aantal lestijden mee te delen die overeenkomen met 5% van het lestijdenpakket.
- Het is aan het sociaal overleg om af te spreken hoeveel van die lestijden we willen inzetten voor een mandaat (binnen de gestelde voorwaarden).

Welke organisatorische criteria hanteren we voor de toekenning van het mandaat en waarom?

- Enkel halftijdse betrekkingen in mandaat om meer personeelsleden de kans te geven tot professionalisering of expertisedeling
- Enkel het minimum van 1/3 lesopdracht zodat meer personeelsleden het mandaat kunnen krijgen
- Zoveel als mogelijk lestijden voor één personeelslid zodat hij of zij binnen de opdracht lesgeven en specialistische taken kan combineren
-

Welk inhoudelijke criteria hanteren we voor de toekenning van het mandaat en waarom?

- Is er in het team iemand die hiervoor al aantoonbare expertise heeft?
- Welke bijkomende opleiding of bijscholing is er nodig?
- Let op: indien een werkgever een bijkomende opleiding vraagt is het logisch dat hiervoor dan ook middelen van het navormingsbudget of het werkingsbudget worden ingezet. Dit mag er niet toe leiden dat er geen nascholingsbudget meer beschikbaar is voor de rest van het team.

Hoe organiseren we binnen de schoolopdracht de transfer van de specialisatie naar het team?

- Tijdens overleg of personeelsvergaderingen, ...
- Via intervisie?
- ...

Evaluatie van de mandaatperiode?

- Het is goed om dat vooraf kenbaar te maken hoe en op basis van welke elementen de toegekende mandaten worden geëvalueerd.
- Wie evalueert?
- Wanneer evalueren we de mandaatperiode?
- Kan de mandaatperiode verlengd of aangepast worden?
- Hoe wordt dit besproken en opgevolgd in het onderhandelingscomité?
- ...

Bijlage: nieuwe artikelen in het DRP (onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement)

“Titel II, Hoofdstuk III, Afdeling 11. Mandaat van leraar-specialist”.

“Art. 36novies/5. In afwijking van artikel 5, 26°, wordt in deze afdeling verstaan onder leraar: een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs.

In deze afdeling wordt verstaan onder lesomkadering:

- 1° in het gewoon voltijds secundair onderwijs: het totaal van de uren-leraar waar de school dat schooljaar recht op heeft conform artikel 22/19, 22/22, 22/24, 65, 209, 210, 222, 226, 227, 234 en 235 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;*
- 2° in het buitengewoon secundair onderwijs: het totaal van de uren waar de school dat schooljaar recht op heeft conform artikel 22/19, 22/22, 22/24, 65, 298, 318 en 319 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;*
- 3° in de centra voor deeltijds onderwijs: het totaal van de uren-leraar waar het centrum dat schooljaar recht op heeft conform artikel 89 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap en conform artikel 22/19, 22/22, 22/24 en 65 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010;*
- 4° in het gewoon basisonderwijs: het totaal van de lestijden waar de school dat schooljaar recht op heeft conform artikel 132, 134 en 135, artikel 138, §1, eerste lid, 1°, 3°, 3°bis, 8°, 9° en 10°, artikel 141, §2, artikel 173quater, 173quinquies/1 en 146, §2 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;*
- 5° in het buitengewoon basisonderwijs: het totaal van de lestijden waar de school dat schooljaar recht op heeft conform artikel 137bis, 138, §1, eerste lid, 1°, 4°, 6°, 7°, 8°, 9° en 10° en artikel 146, §2 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.”.*

“Art. 36novies/6. §1. De inrichtende macht kan een mandaat van leraar-specialist toekennen aan een of meer personeelsleden die aangesteld zijn in een ambt van leraar.

De inrichtende macht kan een opdracht in het mandaat van leraar-specialist, vermeld in het eerste lid, toekennen aan een of meer personeelsleden van een school voor gewoon basisonderwijs, voor buitengewoon basisonderwijs, voor voltijds gewoon secundair onderwijs, voor buitengewoon secundair onderwijs of van een centrum voor deeltijds onderwijs tot een maximum van 5% van de lesomkadering waar die school of dat centrum dat schooljaar recht op heeft. De opdracht die een personeelslid in het mandaat van leraar-specialist toegewezen krijgt, moet minstens een derde van een voltijdse lesopdracht bedragen. Als het maximum van 5% van de lesomkadering van de school of het centrum minder bedraagt dan een derde van een voltijdse lesopdracht, kan de inrichtende macht in deze school of dat centrum aan één personeelslid een mandaat van leraar-specialist toewijzen dat kleiner is dan een derde van een voltijdse lesopdracht en tot het maximum van 5% van voormelde lesomkadering.

De inrichtende macht onderhandelt over de criteria en de specifieke taken voor de toekenning van het mandaat van leraar-specialist, vermeld in het eerste lid, in het bevoegde lokaal comité. Bij het vaststellen van deze criteria en specifieke taken houdt de inrichtende macht rekening met de volgende voorwaarden:

- 1° het personeelslid heeft minstens tien jaar dienstanciënniteit verworven in het ambt van leraar waarin het personeelslid het mandaat van leraar-specialist krijgt;*

- 2° *het personeelslid bezit aantoonbare expertise in functie van de specifieke taak of taken die hij toegewezen krijgt of zal deze verwerven;*
- 3° *het personeelslid heeft in het ambt van leraar als laatste evaluatie geen evaluatie met eindconclusie "onvoldoende" verkregen.*

§2. Het mandaat van leraar-specialist, vermeld in paragraaf 1, wordt toegekend voor drie schooljaren en kan worden verlengd."

"Art. 36novies/7. De inrichtende macht kan een eind maken aan een mandaat van leraar-specialist als vermeld in artikel 36novies/6 met een gemotiveerde opzeg van 3 maanden.

In de volgende gevallen maakt de inrichtende macht een eind aan een mandaat van leraar-specialist als vermeld in artikel 36novies/6:

- 1° *na een definitieve evaluatie met de eindconclusie "onvoldoende" voor het mandaat;*
- 2° *met toepassing van artikel 21, §1, eerste lid, d), g), h), i) en j), en artikel 86. Als met toepassing van artikel 21, §1, eerste lid, d), bij de start van het schooljaar de opdrachten die al zijn toegekend in een mandaat van leraar-specialist als vermeld in artikel 36novies/6, in de school of in het centrum het maximum van 5% van de toegekende lesomkadering van dat schooljaar overschrijden door een daling in de lesomkadering, onderhandelt de inrichtende macht in het lokaal comité over de criteria die gehanteerd zullen worden om te bepalen op welke wijze de voormelde daling wordt toegepast ten aanzien van de personeelsleden die een mandaat van leraar-specialist hebben.*

Een personeelslid dat belast is met een mandaat van leraar-specialist als vermeld in artikel 36novies/6, kan op 1 september vrijwillig afzien van het mandaat. Het personeelslid deelt dat met een aangetekende brief mee aan de inrichtende macht vóór 1 april van hetzelfde jaar. In onderling overleg kan van beide van de voormelde data worden afgeweken."

"Art. 36novies/8. Het personeelslid dat het mandaat van leraar-specialist, vermeld in artikel 36novies/6, uitoefent, heeft recht op een niet-verworven salarisschaal voor de opdracht waarvoor het personeelslid met het mandaat is belast.

De Vlaamse Regering bepaalt de niet-verworven salarisschaal en de voorwaarden voor de toekenning ervan."